

SÆRUTSKRIFT

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Hovedutvalg oppvekst og kultur	01.06.2021	25/21
Kommunestyre	22.06.2021	44/21

Arkivsaksnr: 2020/9040

Saksbehandler: oppvekstsjef Kenneth Arntzen

Ansvarlig leder: kommunedirektør Torunn Austheim

SKOLEBRUKSPPLAN - FRAMTIDIG UNGDOMSSKOLESTRUKTUR

Vedlegg:

- 1 Arbeidsgruppe - konklusjon
- 2 Skolestruktur
- 3 Kostnader skole
- 4 Del 1 Skolebruksplan 2020-2030. KS020520
- 5 Samtlige høringssvar

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Ungdomstrinn på Malm skole, Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole videreføres
2. Ungdomstrinn på Folla skole flyttes til Malm skole fra skolestart høsten 2022
3. Nødvendige investeringer på Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole innarbeides i økonomiplanen, og Steinkjerbygg får ansvaret for å foreta utbedringene
4. Det foretas en ny vurdering av ungdomsskolestrukturen i kommunen innen 2032

Behandling i Hovedutvalg oppvekst og kultur - 01.06.2021:

Tommy Fossum Skatland (FRP) foreslo på vegne av FRP, H, og R følgende alternative forslag:

1. Dagens ungdomsskolestruktur beholdes.
2. strykes

3. Nødvendige investeringer på Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole innarbeides i økonomiplanen, og Steinkjerbygg får ansvaret for å foreta utbedringene

4. Strykkes

5. Det vises til verbalpunkt 5 b i budsjettvedtaket i kommunestyret 16.12.20. Det gjøres en vurdering av endrede kretsgrenser på barnetrinnet mellom Folla og Malm skoler, for å styrke elevgrunnlaget ved Folla skole, samt en oppfølging av bestillingen om å vurdere å samle skole og barnehage i Follafoss i et oppvekstsenter. Intensjonen er å sikre et robust skole- og oppvekstilbud i Follafoss for framtida.

Randi Holien Bartnes (Sp) foreslo følgende:

Nytt punkt 3: Det vises til verbalpunkt 5 b i budsjettvedtaket i kommunestyret 16.12.20. En forutsetning for vedtaket om flytting er at det gjøres en vurdering av endrede kretsgrenser på barnetrinnet mellom Folla og Malm skoler, for å styrke elevgrunnlaget ved Folla skole, samt en oppfølging av bestillingen om å vurdere å samle skole og barnehage i Follafoss i et oppvekstsenter. Intensjonen er å sikre et robust skole- og oppvekstilbud i Follafoss for framtida.

Resten av punktlista forskyves.

Opprinnelig punkt 4 strykes.

Votering:

Pkt.1: Vedd alternativ votering mellom innstillingen og forslaget fremmet av Agdestein med flere fikk innstillingen 8 stemmer (4Sp,3Ap,1SV) og ble vedtatt mot 3 stemmer (1H,1FRO,1R) avgitt for Agdestein med fleres forslag.

Pkt. 2: Innstillingen ble vedtatt mot 3 stemmer (1H, 1FRP, 1R).

Sp forslag til nytt pkt. 3 fikk 4 stemmer (4Sp) og falt.

Pkt.3 ble enstemmig vedtatt.

Pkt. 4 fikk ingen stemmer og falt.

Forslaget fra Agdestein med flere til pkt. 5 som nå blir nytt pkt. 4 ble vedtatt mot 4 stemmer (3Ap.1SV).

Innstilling i Hovedutvalg oppvekst og kultur 01.06.2021:

1. Ungdomstrinn på Malm skole, Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole videreføres

2. Ungdomstrinn på Folla skole flyttes til Malm skole fra skolestart høsten 2022.

3. Nødvendige investeringer på Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole innarbeides i økonomiplanen, og Steinkjerbygg får ansvaret for å foreta utbedringene

4. Det vises til verbalpunkt 5 b i budsjettvedtaket i kommunestyret 16.12.20. Det gjøres en vurdering av endrede kretsgrenser på barnetrinnet mellom Folla og Malm skoler, for å styrke elevgrunnlaget ved Folla skole, samt en oppfølging av bestillingen om å vurdere å samle skole og barnehage i Follafoss i et oppvekstsenter. Intensjonen er å sikre et robust skole- og oppvekstilbud i Follafoss for framtida.

Behandling i Kommunestyre - 22.06.2021:

Randi Holien Bartnes (SP) fremmet følgende forslag på vegne av Senterpartiet, Øystein Bjørnes og Morten Resve fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre:

Det etableres et oppvekstsenter i Follafoss fra skolestart 2022, med skole og barnehage samlokalisert og med stedlig ledelse.

May Britt Lagesen (AP) foreslo følgende:

Saken utsettes.

Utsettelsesforslaget ble behandlet.

Votering:

Det ble votert over utsettelsesforslaget. fra May Britt Lagesen (AP).

For forslaget stemte 14: Anders Lindstrøm (AP), Benthe Asp (AP), Gunnar Thorsen (AP), Jens Petter Arntsen Olsen (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Kristian Lunde Jenssen (AP), Line Anita Hammer (AP), May Britt Lagesen (AP), Natalia Lillegaard (AP), Robert Ertsås (AP), Stein Erik Aalberg (AP), Steinar Råde (AP), Terje Tømmerås (AP), Vebjørn Gorseth (AP)

Imot forslaget stemte 33: Tommy Fossum Skatland (FRP), Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H), Morten Resve (H), Øystein Geving Bjørnes (H), Ingemar Moen (MDG), Anniken Bjørnes (R), Håvard Krogstad-Wiborg (R), Anne Berit Lein (SP), Bente Markhus (SP), Bjørn Arild Gram (SP), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Brit Eli Holan Nordal (SP), Eirik Forås (SP), Grete Mari Sand (SP), Henry Skevik (SP), Inger Grete Kvam Nordseth (SP), Ingrid Elise Hamnes Vangstad (SP), Ivar Skjerve (SP), Laila Johanne Ressem-Overrein (SP), Lars Eric Sæther (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lars Petter Bartnes (SP), Lillian Hatling (SP), Marianne Følling (SP), Marthe Solnes Persgård (SP), Petter Vesterdal (SP), Randi Holien Bartnes (SP), Synnøve Hoseth (SP), Vidar Meldal (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV), Andre Nikolai Skjelstad (V)

Dermed er forslaget ikke vedtatt.

Behandling av saken ble gjenopptatt.

Votering

Innstillingens pkt.1 og 3 ble enstemmig vedtatt.

Det ble votert over innstillingens pkt.2.

For forslaget stemte 42: Anders Lindstrøm (AP), Benthe Asp (AP), Gunnar Thorsen (AP), Jens Petter Arntsen Olsen (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Kristian Lunde Jenssen (AP), Line Anita Hammer (AP), May Britt Lagesen (AP), Natalia Lillegaard (AP), Robert Ertsås (AP), Stein Erik Aalberg (AP), Steinar Råde (AP), Terje Tømmerås (AP), Vebjørn Gorseth (AP), Morten Resve (H), Øystein Geving Bjørnes (H), Ingemar Moen (MDG), Anniken Bjørnes (R), Anne Berit Lein (SP), Bente Markhus (SP), Bjørn Arild Gram (SP), Bjørn Ludvig Bergsmo (SP), Brit Eli Holan Nordal (SP), Eirik Forås (SP), Grete Mari Sand (SP), Henry Skevik (SP), Inger Grete Kvam Nordseth (SP), Ingrid Elise Hamnes Vangstad (SP), Ivar Skjerve (SP), Laila Johanne Ressem-Overrein (SP), Lars Eric Sæther (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lars Petter Bartnes (SP), Lillian Hatling (SP), Marianne Følling (SP), Marthe Solnes Persgård (SP), Petter Vesterdal (SP), Randi Holien Bartnes (SP), Synnøve Hoseth (SP), Vidar Meldal (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV)

Imot forslaget stemte 5: Tommy Fossum Skatland (FRP), Tore Kristiansen (FRP), Christine Agdestein (H), Håvard Krogstad-Wiborg (R), Andre Nikolai Skjelstad (V)

Dermed er innstillingens pkt 2 vedtatt.

Det ble votert alternativt mellom innstillingens pkt. 4 og forslag fra Randi Holien Bartnes (SP):

Forslaget fra Randi Holien Bartnes (SP) fikk 47 stemmer og er dermed vedtatt.

Vedtak i kommunestyre 22.06.2021:

1. Ungdomstrinn på Malm skole, Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole videreføres
2. Ungdomstrinn på Folla skole flyttes til Malm skole fra skolestart høsten 2022.
3. Nødvendige investeringer på Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole innarbeides i økonomiplanen, og Steinkjerbygg får ansvaret for å foreta utbedringene
4. Det etableres et oppvekstsenter i Follaafoss fra skolestart 2022, med skole og barnehage samlokalisert og med stedlig ledelse.

Saksopplysninger:

Vedtak i kommunestyret 18.12.2019 Årsbudsjett 2020/økonomiplan 2020-2023:

- *Kommunedirektøren bes om å gjøre nærmere utredninger av lokalisering og investeringsbehov for ungdomstrinnet i den nye kommunen*

Norconsult har som kjent på vegne av Steinkjer kommune utarbeidet en Skolebruksplan med utredning av dagens skolestruktur og vurderinger av fremtidige behov. Skolebruksplanen skal gi et administrativt og politisk beslutningsgrunnlag for skoleeiers føringer for langsiktige og bærekraftige valg knyttet til organisering av grunnskoletjenestene og investering i skoleanlegg. Analysene skal identifisere behov, samt samordne og prioritere behovene – slik at kommunen og de politiske nivåene får et godt grunnlag for valg for modernisering, endring og lokalisering av skoletjenestene. Analysene skal synliggjøre utfordringene og vise hvilke tiltak som kan vurderes for å møte behovene i fremtiden.

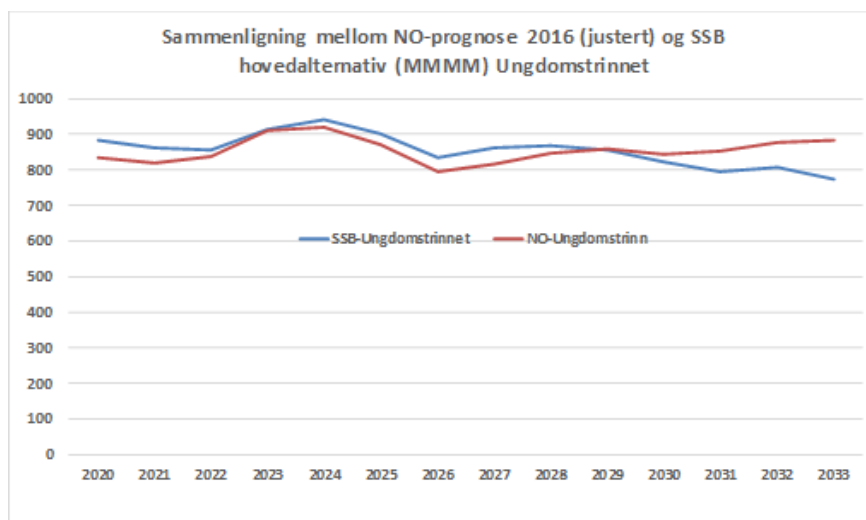
Skolebruksplanen er todelt. Del 1 inneholder en beskrivelse av bygningsmasse og uteområder ved alle skolene i kommunen. Videre inneholder del 1 ulike strukturalternativer for ungdomstrinnet. Del 1 ble lagt fram som en orienteringssak til politikken i juni 2020. Deretter ble det planen lagt ut til offentlig høring i september 2020, med høringsfrist 1. desember. I 2021 har det blitt nedsatt ulike arbeidsgrupper der formålet har vært å styrke saksgrunnlaget, økonomisk og kvalitativt. Skolebruksplan, høringsuttalelser, beregninger av årlige driftskostnader ved ulike alternativ foretatt av Steinkjerbygg, beregning av lønnskostnader foretatt av fagstab økonomi og utredning av læring/læringsmiljø i sektor skole, ligger nå til grunn for anbefalingen om framtidig skolestruktur på ungdomstrinnet i Steinkjer kommune.

Skolebruksplan del 1, fem ulike strukturalternativer for ungdomstrinnet:

- Konsept 0: Videreføring av dagens situasjon – fire ungdomstrinn (referansealternativet)
- Konsept 1: Tre ungdomstrinn – elevene fra Folla overføres til Malm
- Konsept 2: To ungdomstrinn (ingen kombinerte skoler)
- Konsept 3A: Ett ungdomstrinn – en felles ungdomsskole for hele kommunen
- Konsept 3B: Ett felles ungdomstrinn i sentrum – ett ungdomstrinn på Malm

Norconsult framhever i rapporten at det er store vedlikeholds og også ombyggingsbehov på begge ungdomsskolene i sentrum. Samlet sett blir det i rapporten anbefalt tiltak ved Egge ungdomsskole og Steinkjer ungdomsskole som ligger tett opp til nybyggelsener. På Malm skole er det plass til ungdomstrinnseleven på Folla, uten kapasitetsmessige tiltak. En analyse med søkelys på økonomi viser at Konsept 3B kommer best ut. Det er verdt å merke seg at Norconsult har lagt Tek 17 (dagens standard) når de sammenligner eksisterende bygningsmasse med eventuelle nybygg – noe som gir seg utslag i høyere årlige driftskostnader for eksisterende skolebygg enn det som er realiteten i dag.

Elevtallsutviklingen har stor betydning framtidens skolestruktur i Steinkjer. Norconsult utarbeidet oppdaterte elevtallsprognoser på kommune og skolekrets nivå som grunnlagsmateriale i skolebruksplanen. I ettertid har SSB kommet med nye prognoser, som kan få betydning for skolestrukturen i kommunen, jf. figur under.

Prognosene til Norconsult og SSB følger hverandre fram til 2029, men SSB sin prognose forventer et noe høyere antall elever enn det Norconsult sin prognose gjør. Fra 2029 til 2033 blir forskjellene større, og SSB prognoserer nå et lavere elevtall enn Norconsult. Norconsult forventer i underkant av 900 ungdomsskoleelever i 2033, mens det i SSB sin framskriving forventes i underkant av 800 elever.

Høringsuttalelser:

Det kom inn til sammen 20 høringsuttalelser i saken. I 10 av høringsvarene argumenteres det for å videreføre dagens ungdomsskolestruktur. Et flertall trekker fram skolens plass i lokalsamfunnet som den avgjørende faktor. De øvrige uttalelsene er i stor grad delt mellom en ungdomsskole i Malm, samt en eller to ungdomsskoler i Steinkjer sentrum. Flere er skeptiske til å samle et flertall av elevene på en stor skole. Elevene på mellomtrinnet i Folla ønsker å beholde skolestrukturen slik den er i dag, og argumenterer med trygghet, vennskap og at det skal være liv laga i grendene. Dersom det ikke blir ungdomstrinn i Folla, ønsker elevene ett alternativ med ungdomstrinn i Malm. De kjenner andre elever fra Malm fra før, skolen blir ikke så stor og skoleveien blir ikke så lang. Gjennom høringsvarene ble også andre momenter enn struktur trukket fram. I flere av uttalelsene er læring og læringsmiljø vektlagt som mer avgjørende enn beliggenhet.

Årlige driftskostnader/finanskostnader:

Norconsult har som nevnt lagt TEK 17 til grunn for sine sammenligninger av ulike alternativ. Steinkjerbygg har med utgangspunkt i skolebruksplanen foretatt egne beregninger av årlige driftskostnader/finanskostnader, der 0-alternativet er dagens kostnadsnivå. En delkonklusjon er at det ikke er mulig å videreføre dagens situasjon ved Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole i ett 10-årsperspektiv, uten å foreta utbedringer. Årlige kostnader for drift av ungdomsskolene i Steinkjer er i underkant av 10 mill. kroner (2020). Alternativ der man enten bygger nytt eller oppgraderer til TEK 17 vil gi årlige kostnader i størrelsesorden 30 mill. kroner ved 40 års finansiering. Vurderingene tilsier at det på Malm skole vil være tilstrekkelig å gjøre fortløpende utbedringer/vedlikehold som dekkes innenfor det årlige vedlikeholdsbudsjettet. I det følgende presenteres tre ulike alternativer for Egge ungdomsskole og Steinkjer ungdomsskole:

- Alternativ 1, ingen omgjøring: Drift av skolene i 10 år. Nødvendige tiltak ut over det som dekkes av årlig vedlikeholdspost, gir en årlig kostnad på ca. 11 mill. kroner ved 20 års finansiering
- Alternativ 2, lavkostløsning: Bruker byggene som de er, men bygger på nødvendige tilleggskostnader. Gir en årlig kostnad på ca. 15,2 mill. kroner ved 20 års finansiering. Tilbygg/utbedringer begge skoler:
 - Elevgarderober og elevtoaletter
 - Toaletter ansatte
 - Lærerarbeidsplasser
 - Foaje
- Alternativ 3, lavkostløsning +: Ønskede tilleggskostnader ut over alternativ 2. Eksempelvis tilbygg kantine ved Steinkjer ungdomsskole. Gir en årlig kostnad på ca. 17,8 mill. kroner ved 20 års finansiering

Årlige lønnskostnader:

Fagstab økonomi har foretatt en beregning av lønnskostnader ved ulike strukturalternativ. De ulike alternativene er modellert ved hjelp av Agenda-modellen, som kommunen benytter i den årlige ressurstildelingen til skolene. En videreføring av dagens struktur på ungdomstrinnet er sammenligningsalternativet, og det alternativet som har de høyeste samlede lønnskostnadene. Alternativene under viser besparelse sett opp mot nåværende struktur:

- En felles ungdomsskole: Besparelse i lønnskostnader på ca. 2,1 mill. kroner
- En ungdomsskole i Malm og en ungdomsskole i sentrum: Besparelse i lønnskostnader på ca. 1,4 mill. kroner
- Tre ungdomsskoler, der Folla-elevene går til Malm: Besparelse i lønnskostnader på ca. 600 000,- kroner. Merk at denne effekten allerede er tatt ut i økonomiplanperioden, fra 1. januar 2022

Læring og læringsmiljø:

Arbeidsgruppe med sektorleder, ungdomsskolerektorer, rådgiver skole og representant fra arbeidstakerorganisasjonene har vurdert ulike strukturalternativer/skolestørrelser med spesielt søkelys på læring og læringsmiljø i skolen. Grunnlaget er forskning, tilgjengelige undersøkelser/statistikk og erfaringer.

Elevundersøkelsen indikerer ingen sammenheng mellom skolestørrelse og høyere/lavere grad av trivsel. Nordlandsforskning (rapport) sier noe om at det er mange lokale aktiviteter knyttet til skolen, og at små skoler er viktige sosiale arenaer i mindre bygdesamfunn. Skolestørrelse ikke er en faktor som påvirker når det gjelder læring og læringsmiljø. Arbeidsgruppa stiller seg bak forsker Thomas Nordahl som sier følgende:

Et godt læringsmiljø – dette er helt avgjørende for om elevene lærer på skolen. Vi må ha fokus på ulike faktorer i læringsmiljøet. Det er elevene, foreldre, lærere/ansatte, administrativ skoleeier og skoleeier som skaper et godt læringsmiljø. Det handler om miljøet i klassen, forholdet mellom elevene, om relasjon lærer-elev, om klasseledelse, om foreldre som bryr seg, som skoleledelse, om hvordan det ser ut på skolen.

Kompetanse og rekruttering:

Erfaringer fra lærertilsettingene i Steinkjer kommune de siste årene viser at det er enklere å rekruttere lærere til større skoler og skoler som ligger i sentrum av kommunen. Dette betyr at skoler av en viss størrelse vil ha fortrinn både når det gjelder fagmiljø og ønsket kompetanse.

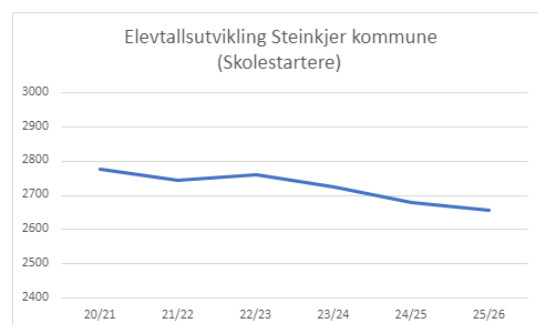
Sakvurderinger:

Utgangspunktet for skolebruksplanen var at Steinkjer kommune ønsket en kartlegging av skolesektoren, med framskriving av tjenestebehov og handlingsrom for å kunne tilpasse den nye kommunens tjenester til forventet behov. Kommunen ønsker en framtidsrettet skole med god kvalitet, der tilgjengelige ressurser blir utnyttet på en best mulig måte. Resultatet av arbeidet med framtidig ungdomsskolestruktur i Steinkjer kommune framlegges nå til politisk behandling.

Gjennom Norconsult sin rapport Skolebruksplan 1 har kommunen fått et meget godt utgangspunkt for å gjøre riktige vurderinger når det gjelder framtidig ungdomsskolestruktur i Steinkjer kommune. Høringssvar og påfølgende delutredninger i kommunen har gitt ytterligere kunnskap.

Kvalitativt sett er det ikke påvist sammenhenger mellom skolestørrelse, læring og læringsmiljø. Det er andre faktorer som påvirker, slik som lærerrollen, læringstrykk, foreldre/foresatte sitt engasjement og elevenes innsats/jobbing på skolen. Samtidig er kommunen avhengig av å rekruttere lærere med riktig kompetanse inn i skolen også i årene framover. Det kan være belegg for å hevde at ved skoler av en viss størrelse vil ha et konkurransefortrinn i rekruttering av ansatte.

Elevtallsutviklingen i kommunen viser at det med stor sannsynlighet vil bli færre elever sett i et 10-årsperspektiv. Ut fra det vi vet blir det en samlet nedgang i grunnskolen på ca. 120 elever fram mot skoleåret 2025/2026:

Utviklingen er den samme på landsbasis, vi blir færre unge og flere eldre. Dette betyr at effektiv økonomisk drift av skolesektoren blir avgjørende for å opprettholde og videreutvikle gode læringsmiljø.

Når det gjelder det økonomiske aspektet av framtidig struktur på ungdomstrinnet i Steinkjer kommune, er det noen forhold som peker seg ut. Kommunedirektøren anbefaler ikke at det bygges ny ungdomsskole eller at eksisterende bygningsmasse oppgraderes til TEK 17 (dagens standard) i den kommende 10-årsperioden. Årsaken til dette er at årlige driftskostnader/finanskostnader vil øke så mye at det ikke vil være økonomisk bærekraftig.

Gitt at ungdomsskoleelevene i Folla får sitt ungdomsskoletilbud på Malm skole, vurderes dagens ungdomsskolestruktur som hensiktsmessig i ett 10-årsperspektiv – og kanskje lenger. Eveltallsutvikling/demografi vil vise hva som blir riktig i et enda lengre perspektiv. Høringssvaret fra mellomtrinnslevene i Folla sier noe om at et framtidig skoletilbud på Malm skole blir bra, både når det gjelder læring og læringsmiljø. Ett større ungdomstrinn på Malm vil i tillegg være en styrke for Malm skole.

Norconsult sin rapport, Steinkjerbygg sine beregninger og tilbakemeldinger fra ungdomsskolene i sentrum, viser at det er behov for en oppgradering av dagens bygningsmasse. Det er spesielt garderober, toalettforhold, foaje og lærerarbeidsplasser det er nødvendig å gjøre noe med i et så snarlig tidsperspektiv som mulig. Kommunedirektøren anbefaler at nødvendige tilleggsfunksjoner på Steinkjer ungdomsskole og Egge ungdomsskole bygges på/utbedres – lik alternativ 2 under årlige driftskostnader/finanskostnader. Alternativet betyr en økning av årlige kostnader på i overkant av 5 mill. kroner. Det må foretas en nærmere vurdering av når arbeidene kan starte opp, og kostnadene innarbeides i økonomiplanen. Videre må det tas høyde for at tiltakene først kan iverksettes når kommunens samlede økonomiske situasjon tilsier det. Steinkjerbygg gis i oppdrag å foreta utbedringene på ungdomsskolene.

Det politiske vedtaket om framtidig struktur på ungdomstrinnet i Steinkjer vil bety at en omfattende prosess blir landet. Administrasjonen mener at beslutningsgrunnlaget er blitt styrket gjennom at det er satt av nok tid, og sikret involvering, samt at det er foretatt nødvendige undersøkelser og beregninger. Dermed er grunnlaget lagt for at elevene i Steinkjer også i framtiden skal få «Røtter til å vokse, vinger til å fly».